

Apekool en riddereer

Auteur: Rebecca Noldus

Illustraties: Harmen van Straaten

L E E S									
L	Leeservaring								
	A	B	C	D	E	F	G	H	
A	AVI								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
T	Thema								
	ridders; anders zijn								
Toegekend door KPC Groep te 's-Hertogenbosch									

met 7 jaar

Aanvulling op Leeslatthema's: avontuur

Genre: fantasie

Aantal bladzijden: 104

1 Korte inhoud

Apekool en riddereer vertelt het verhaal van de hofnarrin Pepina, een dwerg die maar één verlangen heeft: ridder worden. Het is een verlangen dat onmogelijk vervuld lijkt te kunnen worden gezien het feit dat ze een narrin is. De bewoners van kasteel Zonderlink, koningin Goudsbloem, koning Wezel, ridders, knechten, jonkvrouwen enz. denken dat Pepina wel gelukkig is. Pepina brengt immers plezier in het leven van de kasteelbewoners. Het boek bestaat uit elf hoofdstukken die veelal een los verband met elkaar hebben.

In hoofdstuk 2 en 3 wordt verteld over een groot feest dat op het kasteel wordt gegeven, waarbij ook een toernooi op het programma staat. De nare ridder Gozewijn wint alles met gemak. Als Pepina stiekem in Gozewijns tent gluurt, ziet ze dat hij een sterk slaapmiddeltje aan zijn lans smeert. Pepina ontmaskert 's avonds tijdens het dinee ridder Gozewijn, door in een liedje te vertellen wat ze weet.

Als Pepina weer eens door het kasteel zwerft, op zoek naar haar aapje Coba, vindt ze een ton met goud. Ze wil de schat voor haarzelf houden en de wereld in trekken maar een schildknaap heeft de schat ook al gezien. Pepina bedenkt een list, en krijgt zo wel een deel van het vindersloon. Ze wordt 'bevorderd' tot hofdame. Het is een begin, maar ridder is ze nog niet (hoofdstuk 4).

In het volgende hoofdstuk staat de vijand voor de poort, een overweldigend sterke vijand. Koning Wezel is doodsbang. Maar Pepina weet raad: ze roept 'pauze' en deelt heerlijke wafels en drank uit. Al snel is de vijand veranderd in een dronken troepje mannen. Als de laatste soldaat is vertrokken, hijsen de Zonderlinkers Pepina op de schouders: 'Ik ben een heldin,' roept ze, 'geen nárrin maar een hêldin...' Maar ze is nog steeds geen ridder (hoofdstuk 5).

Pepina hoort van een heraut dat er in het land allerlei rampen plaatsvinden. Ze durft het slechte nieuws amper aan de koningin te vertellen en kiest weer voor de vorm van

een lied, waarin ze meteen de koningin wat oplossingen aan de hand doet. En als de ridders naar het noorden trekken om daar de vijand te gaan verjagen, is ze voor één keertje blij dat ze geen ridder is (hoofdstuk 6).

Koning Wezel heeft zijn naam niet mee: een doodsbanige koning, die echter op een houten paard wel moedig een niet bestaande vijand durft aan te vallen. Pepina drijft er de spot mee, maar laat hem ook een spook verslaan (een witte doek aan een lans, die Pepina heen en weer laat wiegen voor de ogen van de koning) om zo de koning weer wat gevoel van eigenwaarde te geven (hoofdstuk 7).

De koning en de koningin laten zich snel inpakken als er op hun eergevoel wordt gespeeld. Bisschop Goedhart komt om geld bedelen voor de bouw van een kerk en belooft dat de namen van de koning en koningin op de kerk komen te staan. De koningin laat zich haar juwelen aftroggelen. Maar Pepina weet ze met een list weer terug te krijgen én de bisschop te ontmaskeren. Pepina vraagt hoopvol of ze nú ridder mag worden of jonkvrouw, maar in het feestgedruis hoort de koning haar niet eens (hoofdstuk 8)

Stiekem trekt Pepina een harnas aan, ze wil zo graag ook ridder zijn. Terwijl ze de ridderzaal inklost, door niemand herkend, ziet ze Gozewijn staan, ze kan zich niet inhouden en scheldt hem uit voor gifmenger. Dat pikt Gozewijn niet en hij daagt haar uit voor een duel. Wie niet sterk is moet slim zijn, en op die manier wint Pepina de strijd. Maar als de omstanders zien dat zij Pepina is, is alleen gelach haar deel (hoofdstuk 9).

Er arriveert een gast op het kasteel, Orka, een vikingvrouw. Ze leent geld van de koningin en vertrekt weer, mét Pepina en Coba als stiekeme gasten in de zadeltassen. Want Pepina wil de wijde wereld in. Maar onderweg worden ze ontdekt en ver van het kasteel zwerven ze uiteindelijk zonder eten rond. Overal worden ze weggejaagd. Ten slotte zoeken ze wat beschutting op een kar. Het blijkt de kar van Janus de knollensteker te zijn die hen weer terugbrengt naar het kasteel. Hij vertelt dat de koningin helemaal van streek is omdat Pepina is weggegaan en zelfs een grote beloning heeft uitgelooft voor degene die haar terugbrengt.

Als Pepina en Coba weer arriveren, is er groot feest én worden Pepina en Coba benoemd tot ridders in de orde van Zonderlink. Maar narrin blijft ze ook en voor het eerst is ze daar trots op: er is niets mooiers dan mensen aan het lachen maken.

2 Villa-aspecten

2a Inleidend tekstje

(De teksten met een grijze achtergrond komen uit het boek. De paginanummers staan erbij.)

Apekool en riddereer wordt ingeleid met de volgende tekst:

*Tevreden zijn met wie je bent. Pepina is dat niet. Zelf zegt ze: 'Ik ben goed voor een lachbui na vier bekers wijn, maar eer en aanzien krijg ik niet.'
Wat doe je als je niet wilt dat mensen alleen maar om je lachen?*

Zijn de kinderen tevreden met wie ze zijn? Of herkennen ze het gevoel dat Pepina heeft: er wordt wel om je gelachen, maar je zou willen dat mensen je om andere din-

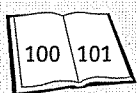

gen waardeerden.

Kennen de kinderen de betekenis van 'eer en aanzien'? Vinden zij dat kinderen ook eer en aanzien moeten krijgen of is dat iets voor volwassenen? Zelfs misschien alleen voor bepaalde volwassenen: beroemde mensen uit de sportwereld, koninginnen en prinsen? Of heeft iedereen recht op eer en aanzien?

Kunnen de kinderen nu al een goede raad bedenken voor Pepina, zodat de mensen niet alleen maar om haar lachen? Wat kun je doen om zo'n situatie, waarin je je niet serieus genomen voelt, te veranderen?

2b Villa Alfabet

Taalkamer

Denk eens na over de volgende woorden:

Rijk – jaloers

Waarom horen deze bij elkaar?

Trots – gelukkig

En deze?

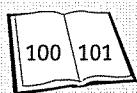
Eerlijk – vriendschap

En deze?

Kunnen de kinderen ook aangeven bij wie ze de woorden vinden passen? Alleen maar bij Pepina of ook bij andere figuren uit het boek?

Kunnen de kinderen bepaalde gebeurtenissen uit het boek noemen waarin rijk zijn en jaloezie een rol spelen, bijvoorbeeld in het verhaal van hoofdstuk 4 (Goud)? Kunnen de kinderen ook bij de andere begrippenparen een concreet voorbeeld uit het boek noemen? In welk verhaal is Pepina echt gelukkig en trots op haarzelf? Komen de kinderen zelf niet met voorbeelden, laat ze dan eens terugdenken aan het slot van het boek.

Eerlijk zijn en vriendschap worden hier gekoppeld. Hoe eerlijk vinden de kinderen Pepina? Is eerlijk zijn belangrijk voor een vriendschap? Kun je ook te eerlijk zijn, en daardoor dingen zeggen die je vriend(in) niet wil horen?

De 'even-alleen-zijn'-kamer

Op bladzijde 33 staat:

Ze loopt naar haar toe, geeft haar een kus en pakt haar handen.

'Voortaan ben jij hofdame nummer één en krijg je kleren zoveel je wilt. Iedereen moet aardig voor je zijn en naar je luisteren.'

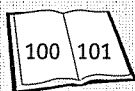
*Hoe zou jij het vinden als iedereen aardig voor je zou **moeten** zijn en naar je zou **moeten** luisteren?*

Pepina wil zo graag gewaardeerd worden om wat ze is, en niet om maar één bepaalde kant van haar zelf: het narrin zijn. De koningin benoemt Pepina hier tot hofdame, omdat Pepina een schat heeft gevonden. Weer wordt Pepina niet gewaardeerd om wat ze is, maar om wat ze doet. En iedereen moet dan aardig zijn en naar haar luisteren. Hoe zou dat voelen? Kunnen de kinderen dat uitleggen? Als iemand een aardige opmerking maakt tegen Pepina, kan zij nooit meer weten of de opmerking ook echt gemeend is. Zouden de kinderen, als ze Pepina waren, dat willen?

Of zou het ook wel handig zijn in bepaalde gevallen, dat je zo maar de baas over iedereen kunt spelen? Zou je veel vrienden hebben? Of zou je ook nooit meer weten of je echte vrienden hebt, of mensen die alleen maar je vriend willen zijn omdat je zoveel macht hebt?

Wat vind je er eigenlijk van dat de koningin zoveel macht heeft, dat zij dat tegen Pepina kan zeggen?

Toekomstzolder

Als je de Pepina aan het begin van het verhaal vergelijkt met die aan het eind van het verhaal, vind jij dan dat Pepina veranderd is?

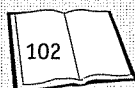
Zal Pepina zich nu voor altijd gelukkiger voelen?

Laat de kinderen hun mening onderbouwen door voorbeelden uit de verhalen te geven. Waaruit blijkt dat Pepina veranderd is of waaruit blijkt dat zij juist niet veranderd is? Als de kinderen vinden dat Pepina veranderd is, vraag dan of de kinderen de verandering kunnen omschrijven.

Waarom voelt Pepina zich vooral gelukkig? Komt dat door iets van buitenaf (rijkdom b.v.) of is er ook iets in Pepina veranderd, zodat ze zich aan het eind wel gelukkig voelt en aan het begin van het verhaal niet.

Kun je je voor altijd gelukkig voelen? Kun je iemand beloven dat hij of zij altijd gelukkig zal zijn? Hoe denken de kinderen daarover?

Rebecca Noldus schreef aan de lezers van *Apekool en riddereer* deze e-mail:

Van: villa@maretak.nl

Aan: <alle lezers van Villa Alfabet>

Onderwerp: Apekool en riddereer

Hoi lezer,

In 'Apekool en riddereer' wordt er veel gelachen. Maar het is niet zo dat ik dit boek heb geschreven omdat ik aldoor vrolijk ben. Want net als jij ben ik dat natuurlijk niet altijd.

's Ochtends als ik wakker word, vliegen de zorgen soms op me af. Hoe moet het met dat boek waar ik al zo lang mee bezig ben? Wat vinden de mensen

van mijn laatste verhaal? Was ik wel aardig genoeg tegen de vriend die gisteren belde?

Gelukkig gaan dat soort zorgen bij mij meestal weg, vooral als er iets is waar ik samen met anderen heel erg om kan lachen. Jij kent het toch ook, dat gevoel? Lachtranen die over je wangen rollen en je hele lijf dat schudt van plezier om iets dat zo grappig is, zo leuk dat je er niet over kunt praten maar alleen maar om kunt schateren. En dan die heerlijke opluchting daarna.

Weet jij nog iets om Pepina aan het lachen te maken? Of heb jij tips voor haar om de kasteelbewoners te laten lachen? Die kan ze goed gebruiken. Laat ze me weten als je wilt. Ik geef ze door aan de heraut van Zonderlink, en die vertelt ze weer aan Pepina.

Rebecca Noldus

Als u met de lezer over de e-mail wilt praten, kunnen de volgende aspecten aan de orde komen:

's Ochtends als ik wakker word, vliegen de zorgen soms op me af.

Herkennen de kinderen dat? Waarover maken zij zich vaak zorgen? Vliegen die zorgen juist 's morgens vaak op de kinderen af, of zijn er andere momenten waarop ze daaraan moeten denken? Zijn alle zorgen altijd terecht? Of vallen sommige dingen waar je je vreselijk zorgen over maakt juist erg mee?

Welke zorgen heeft Pepina gekend toen ze nog niet op het kasteel woonde? En zijn haar zorgen over, nu ze op het kasteel woont?

Gelukkig gaan dat soort zorgen bij mij meestal weg, vooral als er iets is waar ik samen met anderen heel erg om kan lachen.

Herkennen de kinderen dat: zorgen kunnen zomaar ineens verdwijnen als je hard moet lachen. Wat helpt nog meer om zorgen te doen verdwijnen of ze in ieder geval wat lichter te maken (een grapje, erover praten, iemand die je helpt, weten dat je niet de enige bent)? Pepina moet iedereen steeds aan het lachen maken. Zou dat ook zijn om de zorgen bij de koning en koningin weg te jagen? Waarover maken zij zich zorgen? Zijn de zorgen terecht? En helpt het lachen om ze weg te krijgen?

Weet jij nog iets om Pepina aan het lachen te maken? Of heb jij tips voor haar om de kasteelbewoners te laten lachen?

Laat de kinderen hier eens over nadenken: de hofnarrin maakt iedereen aan het lachen, maar wie laat Pepina zelf lachen?

Hebben de kinderen goede tips voor Pepina? Rebecca Noldus belooft dat zij de tips doorspeelt aan de heraut van Zonderlink. Misschien een goede suggestie om te gebruiken bij verwerkingsblad 4c, Brief aan de auteur.

2c Vragen naar aanleiding van de Villaatjes

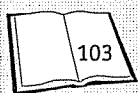
Na de hoofdstukken 1, 4, 7 en 10 staan in het boek de Villaatjes afgedrukt. De vragen die daarbij horen en achter in het boek staan, zijn hieronder weergegeven.

Als u met de kinderen over het boek praat nadat ze het hebben uitgelezen, neem dan een selectie uit de vragen met hen door. Laat in eerste instantie de kinderen kiezen over welke vragen ze willen praten. Vraag dóór als er niet zo veel uitkomt. Vraag vooral weer naar eigen ervaringen en gevoelens in situaties die de kinderen zelf hebben meegemaakt.

U kunt er ook voor kiezen om de vragen meteen te bespreken als de hoofdstukken waarop de vragen betrekking hebben, gelezen zijn.

Het is bij het beantwoorden van de vragen onbelangrijk of het kind een 'goed antwoord' geeft. Vaak is niet duidelijk wat een correct antwoord is. Bovendien is het overdenken van de vraag het belangrijkste.

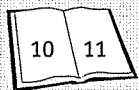

Vragen na hoofdstuk 1, bladzijde 11

1 Een stukje uit het boek: 'Zolang ze het kasteelleven gezellig maakt en sombere dagen opfleurt, is alles goed. Zelf is ze ook tevreden, denken de Zonderlinkers. Gelukkig, omdat ze anderen gelukkig maakt. Blij, omdat anderen blij van haar worden.'

Denk jij dat Pepina echt wel zo gelukkig en blij is als de Zonderlinkers denken?

De kinderen kunnen wijzen op de tekst die onder het citaat staat:

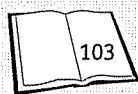
Maar dat is niet de hele waarheid. Al heeft Pepina het op kasteel Zonderlink heel wat beter dan vroeger, toen ze van dorp naar dorp zwierf, onder handkarren sliep en honger en kou leed, toch zou ze soms iemand anders willen zijn dan een narrin om wie de mensen zich slap lachen en die door niemand serieus wordt genomen.

Begrijpen de kinderen ook waarom Pepina zich niet serieus genomen voelt? Zou dat alleen komen omdat ze een narrin is, of ook omdat ze zo klein is, een aapje als vriend heeft en een meisje/vrouw is?

2 In haar hart broedt ze op plannen om eens aan een ander leven te beginnen. Maar zal het haar ooit lukken?
Welk antwoord geef jij op die vraag?

Welke eigenschappen heb je nodig om een ander leven te beginnen? Heeft Pepina die eigenschappen of weten de kinderen dat nog niet?

Wat verwachten de kinderen op grond van wat ze tot nu toe gelezen hebben? En wat verwachten ze op grond van andere boeken die ze gelezen hebben? Lopen boeken meestal goed af of niet? Wat hopen ze? En stel je voor dat je nu al weet dat het niet gaat lukken, zouden ze het dan leuk vinden om door te lezen?

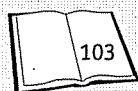
Vragen na hoofdstuk 4, bladzijde 34

1 Geld betekent voor Pepina heel veel. Waarom zou dat zo zijn?

Wijs eventueel nog even op het citaat bij vraag 1. Als je armoede hebt gekend, zou je dan niet anders tegen geld aankijken, dan wanneer je altijd genoeg geld hebt gehad? Maar betekent het geld alleen voldoende te eten en te drinken voor Pepina, of zou het haar ook op andere manieren kunnen helpen om gelukkiger te worden?

2 Lijkt het jou soms ook makkelijker om dingen te zingen in plaats van ze gewoon te vertellen?

Waarom is het voor Pepina makkelijker om te zingen dan om gewoon dingen te zeggen? Lijkt het de kinderen soms ook makkelijker? Welke boodschappen zouden zingend makkelijker gebracht kunnen worden dan gewoon pratend? In hoofdstuk 6 brengt Pepina een slecht nieuws boodschap al zingend over aan de koningin. Zou het dan echt minder erg lijken?

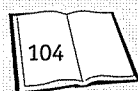
Vragen na hoofdstuk 7, bladzijde 57

1 De koning is ontroerd omdat Pepina iets aardigs tegen hem zegt. Meent Pepina wat ze zegt? Vind je het een eerlijke opmerking van Pepina? En als ze de koning voor de gek houdt met een nepspook, wordt de koning daar heel blij van. Maar mag je iemand zo voor de gek houden?

Laat de kinderen eens proberen nog wat meer eigenschappen van Pepina op het spoor te komen: eerlijk of niet, een doorzetter of iemand die snel opgeeft, somber of vrolijk, muzikaal of niet, iemand die veel oplossingen kan bedenken of iemand die weinig ideeën heeft, enz. Vraag de kinderen ook steeds naar voorbeelden waaruit het blijkt.

2 Wat vind jij van de koning? Is hij stoer of juist niet?

Kennen de kinderen de uitdrukking: zo bang als een wezel? Hebben ze de link tussen de naam van de koning en een eigenschap van de koning al gelegd?

Vragen na hoofdstuk 10, bladzijde 89

1 'Wij zijn een trots volk, geen bedelaars! Wij handelen.' Dat zegt Orka.
Denk eens na over de betekenis van bedelen. Wat vind jij van bedelen?

Afhankelijk van de plaats waar de kinderen wonen, kennen ze uit eigen ervaring wel of geen bedelaars. Dat zal hun antwoorden kleuren. Mogelijk denken kinderen die zelf

nooit bedelaars zien, dat bedelen in Nederland niet voorkomt.

Heb je geen trots als je bedelt? Wat vinden de kinderen? Zijn er omstandigheden waarin je eigenlijk geen andere mogelijkheid hebt? Zouden ze het zelf ooit doen? Hoe zou het voelen als iedereen je voorbijliep en je niets kreeg?

2 Orka is de enige bezoeker van het kasteel die Pepina wel vertrouwde. Hoe komt het dat Pepina dit keer niet door had dat Orka een bedriegster was?

Pepina is helemaal in de ban van de mooie verhalen die Orka vertelt. Haar eigen droom om weg te trekken de wijde wereld in, staat hier in levende lijve voor haar. Vinden de kinderen het dom van Pepina dat ze in de verhalen van Orka trapt?

3 Extra verdieping

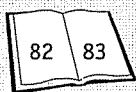
3a Praten over taal en gevoel

De volgende elementen kunnen aanleiding zijn om met de kinderen over taal- en gevoelsaspecten te praten.

Vraag allereerst eens naar de titel. Weten de kinderen wat 'apekool' is? Waarover dachten ze dat het boek zou gaan toen ze de titel *Apekool en riddereer* zagen? Vinden ze de titel passend bij het boek? Maakte de omslagillustratie ook duidelijker wat de titel betekende?

Kunnen ze zelf ook andere passende titels bedenken?

Rebecca Noldus is een auteur die sterk is in het oproepen van sfeer. Zij tekent met een aantal zinnen een andere tijd in een ander, bedacht, land. Bij 'Kennis van genres' staan de openingszinnen van het boek, waarin dit aspect naar voren komt. Maar ook bijvoorbeeld in onderstaand fragment.

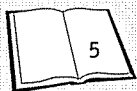
'Luister,' zegt Orka. Ze neemt een slok wijn en gaat gemakkelijk zitten. 'Aan de rand van de wereld is het droog. De zon gaat er verborgen achter wolken stof. Het is er donker als de nacht en de wind schuurt er over het zand.'

Zo praat Orka verder, over woestijnen en zandverstuivingen, over zeeën en vloedgolven, over eilanden van ijs die als een mes uit de zee steken en waar je niet bij kunt komen omdat ze je schip doormidden scheuren; over koningen in gouden paleizen met honderd vrouwen en duizend knechten in dienst. Over vissers in huizen van sneeuw.

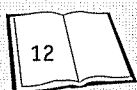
Zien de kinderen het voor zich? Kunnen ze zelf andere gedeelten in het boek aanwijzen waarin iets beschreven wordt dat ze eerst niet kenden, maar door de woorden van de auteur voor zich zien?

In dit fragment (en ook weer in de openingszinnen) is nog een ander kenmerk van de stijl van Rebecca Noldus te vinden. In *Apekool en riddereer* staan veel opsommingen. Het hele boek door komen ze voor:

Pepina kan koorddans en, op haar handen lopen, vuur spuwen en goochelen. Rijmen, liedjes maken, luit spelen en viool, trommel en harp.

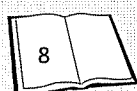

De boeren van het koningshuis hebben hun vetste varkens en runderen geslacht en rijden karren vol hammen, worsten en saucijzen naar het kasteel. Pruimen, kersen, appels en peren worden aangedragen (...).

De opsommingen versterken een beeld van iets, scheppen sfeer en maken het levens-echt. De kinderen kunnen als ze even zoeken zelf nog een aantal vinden.

Apekool en riddereer bestaat uit een aantal hoofdstukken die een los onderling verband hebben. Vraag de kinderen wat de verschillende verhalen met elkaar te maken hebben. Mogelijke antwoorden zijn: dezelfde (hoofd)personen, alle verhalen, behalve het laatste, spelen zich af op het kasteel. Maar misschien herkennen de kinderen ook het thema dat in alle verhalen naar voren komt: Pepina wil iemand anders zijn. Welke redenen zouden de kinderen daarvoor kunnen aangeven? In het boek worden er meerdere genoemd:

1) *Pepina vindt zichzelf lelijk.*

Haar spiegel die drie keer groter is dan zichzelf, want op haar zevende is haar groei gestopt. Alleen in de breedte groeit ze nog, waardoor ze steeds ronder wordt. Dat vinden alle Zonderlinkers leuk, behalve zichzelf.

'Rolworst met flaporen,' roept ze naar haar spiegelbeeld, 'wie heeft jou zo lelijk gemaakt? Wat een rotstreek!'

Hoe zou het voelen om een dwerg te zijn? Wat denken de kinderen? Zou een dwerg vaak uitgescholden worden? Denken de mensen vaak dat je nog een klein kind bent, terwijl je al veel groter bent?

Wat vinden de kinderen van de vraag van Pepina: Wie heeft jou zo lelijk gemaakt?

Is op die vraag een antwoord te geven? Wat zouden ze tegen Pepina zeggen?

Pepina zelf geeft eigenlijk ook een antwoord: Wat een rotstreek!

Begrijpen de kinderen dat Pepina dat zo zegt? Heeft Pepina gelijk?

Zijn de kinderen zelf tevreden met hun uiterlijk? Of zijn er ook (kleine of grotere) zaken die ze liever anders hadden gezien? Wat kun je er aan doen als je zelf vindt dat je niet zo mooi bent?

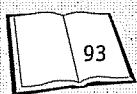
2) *Pepina zou wel rijk willen zijn.*

Ook in die zin wil ze iemand anders zijn. Bij de uitwerking van de vragen is dit element al aan bod gekomen.

3) *Pepina wil vooral iemand zijn om wie niet alleen maar gelachen wordt.*

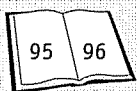
Ze wil graag de eer en het aanzien van een ridder krijgen.

Als Pepina met Orka mee is gegaan, en ten slotte verdrietig en alleen ligt te huilen, doet ze een eerste ontdekking:

**Pepina drukt Coba tegen zich aan en huilt met lange uithalen,
was ze maar thuis!**

Het kasteel is Pepina's huis geworden, waar ze vrienden heeft gekregen, en waarnaar ze verlangt als ze zich alleen voelt. Ze heeft dat zelf nog niet eens zo door. Ze kan amper geloven dat ze háár missen:

... en niet alleen zij [koningin Goudsbloem] vindt het vreselijk, maar ook de hofdames, de kamersmeisjes, de ridders, koning Wezel en Nel de kokkin... er wordt niet gekookt, iedereen is van streek zeggen ze.'

Pepina luistert naar Janus' woorden alsof ze over iemand anders gaan. Het kan niet, denkt ze, zoveel verdriet om haar.

Pepina betekent voor veel mensen veel meer dan ze zelf dacht. Vinden de kinderen het zielig voor Pepina dat ze dat niet door heeft gehad? Waarom zou ze niet hebben gemerkt dat zoveel mensen blij met haar zijn?

Koningin Goudsbloem maakt haar duidelijk dat niet alleen ridders dapper zijn, vijanden verjagen en angsten op de vlucht doen slaan.

Hoe voelt dat als je opeens merkt dat mensen blij zijn dat je bestaat? Hebben de kinderen dat zelf wel eens meegemaakt: dat ze opeens merkten dat iemand blij met hen was?

Een ander thema dat alle verhalen met elkaar verbindt is de uitwerking van het spreekwoord: wie niet sterk is, moet slim zijn. Met veel humor komt dit in de verhalen naar voren.

Het spreekt de kinderen vast aan. Ook zij zijn vaak de underdog, dromend van heldendaden.

Welk verhaal vinden de kinderen het leukst? Zouden ze in dat verhaal graag zelf Pepina willen zijn?

3b Kennis van genres

Achter een groot woud, drie dagen te voet langs een wilde rivier, door een dal met klaver en fingerhoedskruid, ligt op een

mooie, groene heuvel kasteel Zonderlink. Het is het woonhuis van koningin Goudsbloem en koning Wezel. Ze leven er met hun ridders en knechten, met hun jonkvrouwen en kamermeisjes, hun kokkin en nog heel veel bedienden.

Laat de kinderen dit fragment nog eens lezen. Ze hebben het boek nu helemaal uit, maar laat hen zich indenken dat ze verder nog niets over het verhaal weten. In welke tijd speelt het verhaal? Kunnen ze daar aan de hand van dit fragment iets over zeggen?

En wáár zou het verhaal zich afspelen? In een bestaand land of heeft de schrijfster een land bedacht? Lijkt het op een land dat ze kennen? Waar lijkt het in ieder geval niet op?

Wat zeggen namen als koningin Goudsbloem en koning Wezel over het verhaal dat begint? Zouden het een koning en koningin zijn die vroeger echt geleefd hebben? Waarom denken ze dat?

Achter op het boek staat het genre aangegeven: fantasie. Kunnen de kinderen dat uitleggen? Bijna alle boeken zijn toch bedacht door een schrijver en dus fantasie? Laat ze dit verhaal vergelijken met een realistisch verhaal, een verhaal dat in het heden echt gebeurd zou kunnen zijn, kunnen ze dan verschillen aangeven?

3c Praten over illustraties

Wanneer het kind het Boekprofiel heeft ingevuld, neemt u dit erbij. Vond hij/zij de tekeningen van Harmen van Straaten goed passen bij het verhaal? Laat de kinderen vertellen waarom zij 'ja', 'weet niet' of 'nee' invulden. Vraag verder wat zij van de illustraties vinden, ook los van het verhaal. Spreekt de tekenstijl hen aan? Laat ze vertellen of de kinderen en situaties op de tekeningen 'levensecht' (realistisch) zijn. Zouden het ook foto's geweest kunnen zijn?

Kunnen ze vertellen hoe de illustrator tekent: veel lijntekeningen, veel ingekleurde vlakken, of een combinatie daarvan.

Vergelijk met de kinderen de tekeningen in dit boek eens met die in een ander boek. Zoek een boek uit waarin de illustrator een heel andere stijl van tekenen heeft. Laat de verschillen in tekenstijl benoemen. Let op zaken als: grote lijnen – details, bijna alleen lijnen – vlakken, realistisch – schetsmatig, sfeer die de tekeningen oproepen.

Hoe tekent Harmen van Straaten de ridders? Als stoere helden of zie je dat ze niet zoveel voorstellen? Hoe doet Harmen van Straaten dat eigenlijk?

Wat vinden de kinderen van de kleuren van het omslag? Passen ze goed bij de sfeer van het boek? Waarom zou Harmen van Straaten het omslag niet heel vol tekenen met allerlei ridderdingen?

4 Verwerking

Voor verdere verwerking is nog een aantal kopieerbladen opgenomen.

4a is het Boekprofiel.

4b rijm- en kleuropdracht.

4c is een woordenschatpuzzel*

4d de brief aan Rebecca Noldus de schrijfster van *Apekool en riddereer*.

4e tenslotte, is het titelblad.

* Oplossing puzzel: KASTEEL ZONDERLINK

1	s	c	h	i	l	d	K	n	a	a	p
2					h	A	r	n	a	s	
3			l	a	n	S					
4			k	a	n	T	e	l	e	n	
5			p	a	g	E					
6					h	E	l	m			
7		s	c	h	i	L	d				
8				w	e	Z	e	l			
9					j	O	n	k	v	r	o
10		t	o	e	r	N	o	o	i		
11			r	i	d	D	e	r			
12					p	E	p	i	n	a	
13					k	R	u	i	s	b	o
14	g	o	u	d	s	b	L	o	e	m	
15					v	I	z	i	e	r	
16	w	e	e	r	g	a	N	g			
17				k	o	k	K	i	n		